

Samenwerken met ouders aan de taalontwikkeling van jonge kinderen

Martine van der Pluijm
30 maart 2023

Thuis in Taal

Programma

- Inleiding
- Onderzoek Thuis in Taal op school
- Onderzoek Thuis in Taal naar huis
- Gesprek

Inleiding

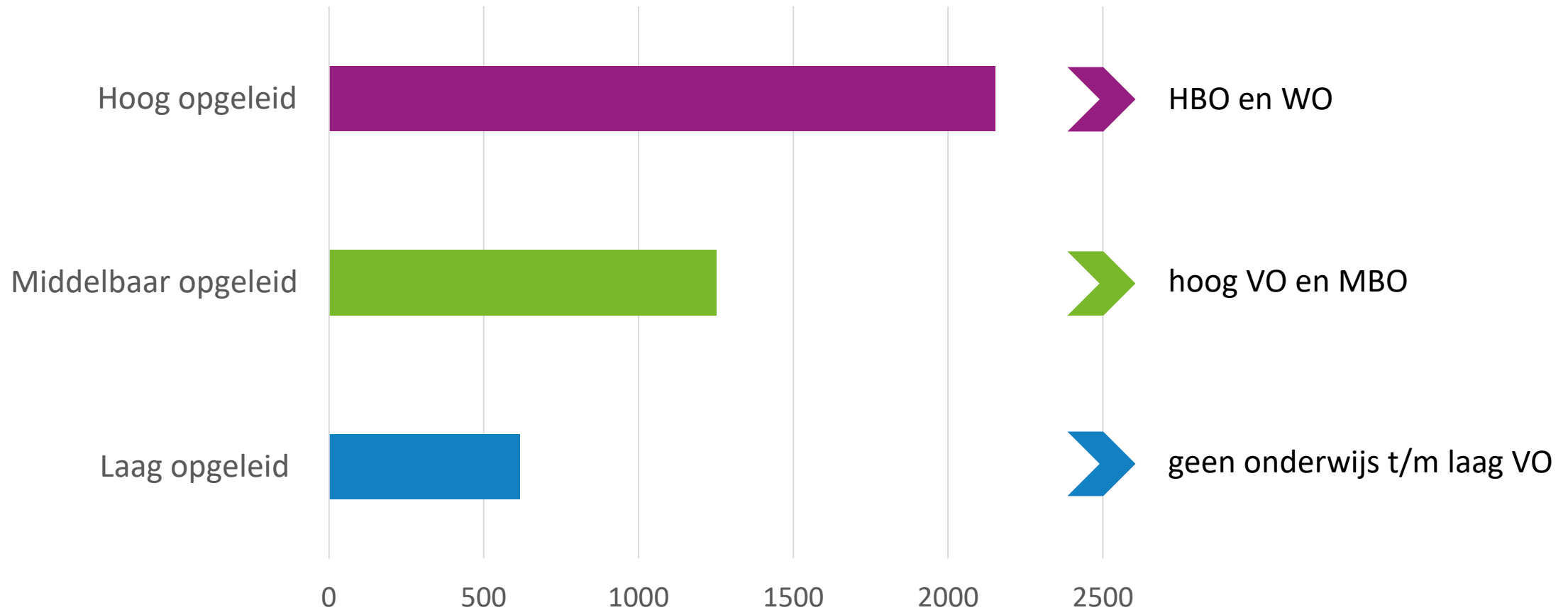
- Op **15-jarige** leeftijd leest **24%** van de Nederlandse jongeren niet op basisniveau
- Breuk in leesontwikkeling in **groep 6**: kinderen missen kennis over de wereld en mondelinge taal om goed te leren lezen

- Taalomgeving thuis van jonge kinderen bepaalt in sterke mate de ontwikkeling van taal en geletterdheid
- Kinderen van lager opgeleide ouders zijn in het nadeel ten opzichte van leeftijdgenoten met hoger opgeleide ouders (kansenongelijkheid)

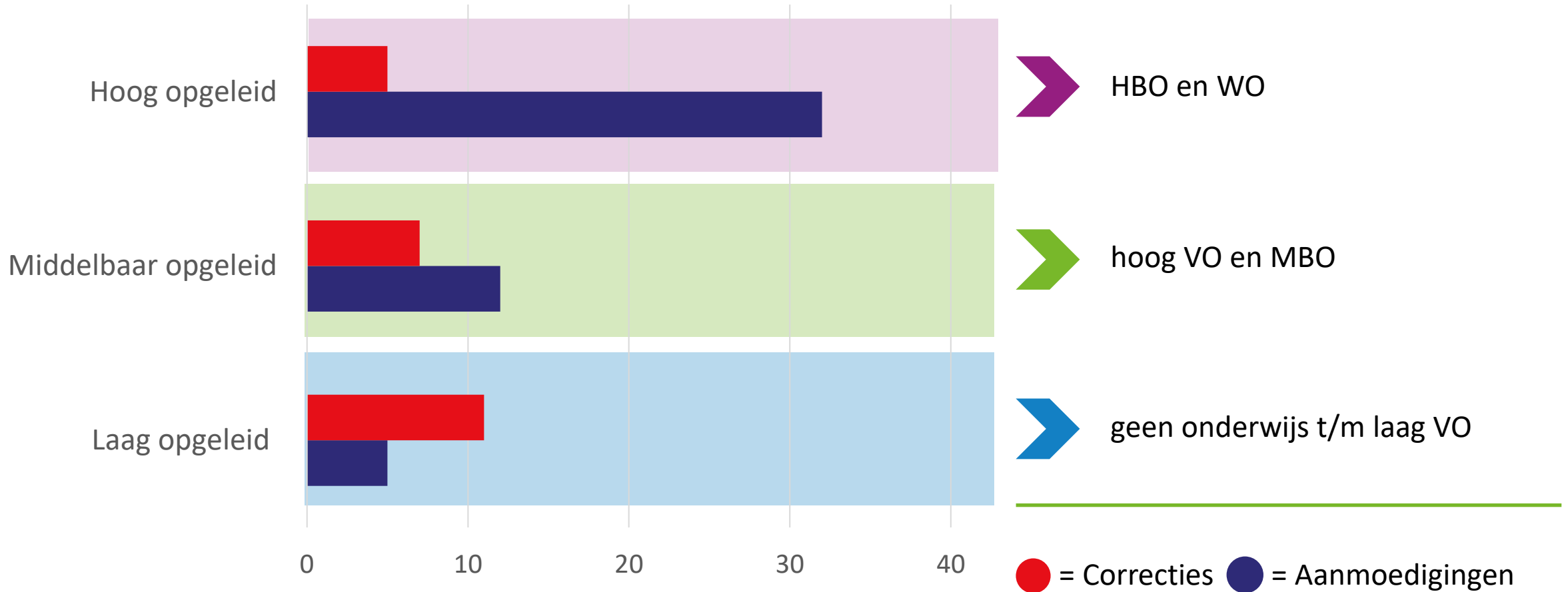
Aantal woorden per uur in gezinnen (naar SES)

Hart & Risley, 2003

Correcties en aanmoedigingen per uur in gezinnen (naar SES)

Hart & Risley, 2003

Mondelinge taalvaardigheid

als een stevige basis
aan het begin van het leven

© Pamela Snow, 2020 (vert. Pot, 2022)

- Taal vloeiend spreken
- Taal begrijpen
- Woordvorming
- Technisch lezen
- Woordenschat
- Fonologisch en fonemisch bewustzijn
- Leescultuur

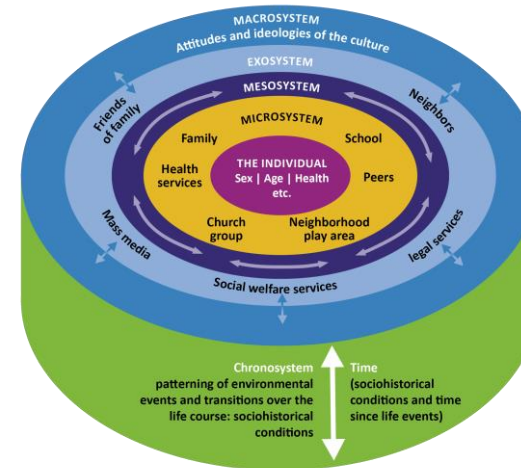
Vaste grond: sociale en emotionele contexten voor taalgebruik

- taalsteun door ouders en leerkrachten
- taalaanbod van correcte en op de situatie afgestemde taal
- ervaring met taal
- taalproductie- & feedback-interacties
- sociaal en menselijk kapitaal

Een breed perspectief

- Kinderen ontwikkelen taal in interactie met de omgeving
- Het gezin, kinderopvang en school behoren tot leefwerelden die het meest invloedrijk zijn (microsysteem)
- Ook de verbinding tussen die leefmilieus is invloedrijk (mesosysteem)
- Juist als de verschillen groot zijn!

Figuur: Bronfenbrenner's Ecological Systems Theory (Santrock, 2008, p. 24)

Weinig kennis over hoe leraren effectief kunnen samenwerken met lager opgeleide ouders ter ondersteuning van de taalontwikkeling van kinderen

Thuis in Taal (2011-2020)

Ontwerp en evaluatie van een partnerschaps-programma voor leraren met lager opgeleide ouders ter ondersteuning van de taalontwikkeling van jonge kinderen (2,5-8 jaar)

Martine van der Pluijm

Kenniscentrum
Talentontwikkeling

Aansluiten bij laagopgeleide ouders ter ondersteuning van de taalontwikkeling van kinderen

Identificeren van effectieve activiteiten en strategieën

Ontwikkelen van het programma Thuis in Taal

Onderzoeken van de impact van het programma Thuis in Taal

Reflecteren op het programma Thuis in Taal

Introductie (H1)

Review studie (H2)

Formatieve studie (H3)

Summatieve evaluatie percepties en gedrag leraren (H4)

Summatieve evaluatie percepties en gedrag ouders (H5)

Samenvatting en discussie (H6)

Drie voorwaarden voor taalstimulerende interactie

- Sensitieve ondersteuning
- Kwantiteit van taalgebruik
- Kwaliteit van taalgebruik

Inzetten van moedertaal

Het ontwerp

Fase	Stap
Realiseer partnerschapsrelaties	1. Verken de taalomgeving thuis van kinderen
	2. Betrek ouders en collega's in procedures om partnerschappen aan te gaan ter ondersteuning van de taalontwikkeling van kinderen
	3. Bouw wederkerige relaties op met alle ouders
Implementeer interventie activiteiten	4. Organiseer wekelijks ouder-kind activiteiten in de klas, passend bij de behoeften en mogelijkheden van laagopgeleide ouders (met gebruik van Stap 1-3)
Stimuleer de taalontwikkeling	5. Stimuleer rolontwikkeling bij ouders
	6. Geef prioriteit aan het gebruik van taal
	7. Breid de taal van kinderen uit

Resultaten

- Leraren kunnen deze aanpak goed leren toepassen en ervaren deze aanvulling als waardevol
- Groei deelname van ouders en verbale interactie tussen laagopgeleide ouders en kinderen tijdens ouder-kind activiteiten
- Groei van het aantal taalactiviteiten thuis bij laagstopgeleide ouders

Vragen

- Zet de interactie van school door naar thuis?
- In hoeverre verbetert de taalontwikkeling van kinderen?
- Generaliseerbaarheid?

**MAAT
WERK**

Thuis in Taal op school + naar huis

Fase	Stap
Realiseer partnerschapsrelaties	1. Verken de taalomgeving thuis van kinderen
	2. Betrek ouders en collega's in procedures om partnerschappen aan te gaan ter ondersteuning van de taalontwikkeling van kinderen
	3. Bouw wederkerige relaties op met alle ouders
Implementeer interventie activiteiten	4. Organiseer wekelijks ouder-kind activiteiten en mogelijkheden van laagopgeleide ouders
Stimuleer de taalontwikkeling	5. Stimuleer rolontwikkeling bij ouders
	6. Geef prioriteit aan het gebruik van taal
	7. Breid de taal van kinderen uit

Fase	Stap
Realiseer partnerschapsrelaties	1. Verken de taalomgeving thuis van kinderen
	2. Betrek ouders en collega's in procedures om partnerschappen aan te gaan ter ondersteuning van de taalontwikkeling van kinderen
	3. Bouw wederkerige relaties op met alle ouders
Implementeer interventie activiteiten	4. Organiseer wekelijks ouder-kind activiteiten in de klas, passend bij de behoeften en mogelijkheden van laagopgeleide ouders (met gebruik van Stap 1-3)
	5. Stimuleer rolontwikkeling bij ouders
Stimuleer de taalontwikkeling	6. Geef prioriteit aan het gebruik van taal
	7. Breid de taal van kinderen uit

Drie studies (2020 - 2024)

- Ontwikkelstudie
- Pilotstudie
- Effectstudie

Eerste bevindingen

- Rijke informatiebron
- Bruggen bouwen werkt. Stap voor stap
- Meertaligheid?
- Natuurlijke taalontwikkeling?

Gesprek

1. In hoeverre zie jij relevante aanknopingspunten voor de samenwerking met ouders aan de taalontwikkeling van kinderen?
2. Wat heb je nodig hiervoor?

Meer weten?

Kijk op de persoonlijke pagina van [Martine](#) voor het onderzoek en andere informatie

Thuis in Taal

Martine van der Pluijm
Lector Samenwerken aan een Taalrijke Omgeving
Kenniscentrum Talentontwikkeling | Hogeschool Rotterdam
M.s.van.der.pluijm@hr.nl

[Martine van der Pluijm - Hogeschool Rotterdam](#)

Thuis in Taal

